

НОВАТА ПРАКТИКА НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД ОТНОСНО РАЗНОСКИТЕ ПРЕД КЗК

Адвокат Събин Събев

Един от въпросите, които предизвикват интерес и сред възложители и сред участници е този, как да си възстановят направените разноски в производството по обжалване на решения пред Комисията за защита на конкуренцията. Съгласно практиката на Комисията за защита на конкуренцията, законодателят не е предвидил възможност комисията да се произнася по въпроса за разноските, поради което оставя без уважение исканията за разноски.

През 2008 г. Върховният административен съд възприе тезата, че няма пречка присъждането на разноски пред КЗК да бъде извършено от страна на съда, при условие, че са били налице предпоставките за присъждането им пред КЗК. (Решение № 10492/15.10.2008 г. ВАС IV отд., постановено по адм д. № 1298/2008 г., аналогично и Решение № 8276/07.07.2008 г. ВАС IV отд., постановено по адм д. № 2226/2008 г.). По-подробно за тази практика може да се прочете в бр. 3/2010 г. на списание „Обществени поръчки“. (Броят може свободно да бъде изтеглен от сайта на списанието).

През тази година, обаче ВАС реши да изостави досегашната си практика и вече не присъжда разноски на изправната страна в производството пред КЗК. Мотивите на съда са посочени в Решение № 5375 от 18.04.2011 г. по адм. д. № 3651/2011 г., IV отд.:

*„С разпоредбата на чл. 143 от АПК са определени правилата за дължимост на разноски, направени в производството пред съда, като във всички предвидени хипотези, тежестта за понасяне на сторени по делото разноски е обусловена от резултата при оспорването на административния акт. Правният разум, залегнал в текстовете на чл. 143, ал. 1 - ал. 4 от АПК, изисква да бъдат заплатени разноските на страната, в чиято полза е постановеният съдебен акт от страната, за която оспорването е приключило неблагоприятно. Върховния административен съд с оглед цитираните по-горе разпоредби счита, че дължими по отношение на жалбоподателя ***** са само съдебните и деловодни разноски сторени в производството пред Върховния административен съд. Настоящият състав счита, че не следва да се произнася по искането за разноските, които страната е направила в производството пред административния орган. Такава правна възможност, не е предвидена в разпоредбата на чл. 143 от АПК. Систематическото място на горната разпоредба е в Дял трети от АПК - производства пред съд, Глава девета - общи правила, т.е. изричната процесуална правна норма която регламентира отговорността за*

разноски е приложима само за производство, което се развива пред съд. Процесуалният ред не предвижда възможност съдът да се произнася по искане за присъждане на разноски, направени от страната в производството пред административния орган, в това число и за производства при които на административен орган са възложени функции по преразглеждане на акт на възложител в процедура за възлагане на обществена поръчка. Изрична разпоредба в тази насока липсва и в специалния Закон за обществените поръчки. Липсва и специална норма, аналогична на разпоредбата на чл. 69, ал. 4 от ЗЗК, която да дава възможност на Комисията за защита на конкуренцията да се произнася по въпроса за възлагане на направени разноски от страните в това производство. По тези съображения Върховния административен съд счита, че следва да бъде изоставена досегашната практика на съда, законодателния пропуск относно сторените от участниците разноски пред КЗК да бъде преодоляван с произнасяне от него чрез присъждането на разноски, направени от страните в производството пред КЗК, тъй като Административнопроцесуалния кодекс не предвижда такава изрична възможност. Разпоредбата на чл. 143, ал. 1 от АПК не може да бъде прилагана по аналогия от съда, като основание за присъждане на разноски направи в производството пред Комисията за защита на конкуренцията, тъй като този текст изрично предвижда възлагане на разноските за административния орган, но само когато актът е отменен от съда в развилото се пред него производство по оспорване. Прилагането на тази процесуална норма по аналогия е недопустимо, поради което не може да се приеме, че по този ред съдът има възможност да присъжда разноски, направени от страната в производството по преразглеждане на акт на възложителя, развилото се пред Комисията за защита на конкуренцията. За разноските направени в производството пред Комисията за защита на конкуренцията искането се явява неоснователно, поради което следва да бъде оставено без уважение. В тази насока възможността за жалбоподателя е да реализира правата си по исков ред.

С оглед изложеното настоящият състав счита, че искането е основателно само по отношение на разноските направени пред съдебната инстанция.”

По подобен начин съдът се е мотивирал и в Решение № 3098 от 03.02.2011 г. по адм. дело № 16009/2010, IV отделение; Решение № 4821 от 06.04.2011 г. по адм. дело № 2872/2011 г. IV отделение; Решение № 8796 от 20.06.2011 г. по адм. дело № 4121/2011 г. IV отделение; Решение № 2745 от 23.02.2011 г. по адм. д. № 272/2011 г. IV отделение, определения по адм. д. № 13244/09 г., адм. д. № 14 934/2009 г., адм. д. № 16 251/2011 г. и др. – всички на IV отд. на ВАС.

Както се вижда становището на ВАС е, че за да възстанови направените разноси, заинтересованата страна трябва да реализира правата си по исков ред. От своя страна доста е противоречива и практиката на гражданските съдилища по този въпрос, като преимуществено се възприема виждането, че разноските от едно производство по оспорване, направени в резултат на успешно реализирано право на жалба, са последица от това производство, а не са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразния административен акт. По тази причина те нямат характер на претърпени вреди. Отговорността за тях не е виновна, а обективна. Отговорността за разноси в производството по обжалване е уредена в процесуалния закон като последица от изхода на съдебния спор и следва да се реализира в рамките на производството по оспорване на административния акт. Разрешаването на въпроса за разноските е пряко последица от въпроса за разрешаване на самия правен спор, поради което и двата въпроса се решават от съда, сезиран с конкретния правен спор.

Така попадаме в омагьосаната въртележка и в очакване законодателят да приеме Закона за изменение и допълнение на ЗОП, в чийто проект се предвижда създаване на нова ал. 9 в чл. 122г с текст: ***„Комисията за защита на конкуренцията се произнася по отговорността за разноските по реда и при условията на чл. 143 от АПК.”***

След влизане в сила на промените в закона ще публикуваме нова статия, относно способите за принудително събиране на присъдените разноси.